

Próbny sprawdzian w szóstej klasie szkoły podstawowej

czas pracy: 60 minut

ZAMEK W MALBORKU

Najsłynniejszy polski zamek znajduje się w północnej części Malborka nad rzeką Nogat. Nazywa się go największą kupą cegieł w Europie, ponieważ do jego budowy Krzyżacy zużyli miliony sztuk tego budulca. Budowę zamku rozpoczęto w 1278 roku.

Zamek Wysoki w Malborku, widok od strony południowo-wschodniej;
<http://www.zamkipolskie.com/malb/malb.html>

1. Zamek w Malborku przedstawiono na:
A. obrazie. B. fotografii. C. plakacie. D. szkicu.
2. Rok rozpoczęcia budowy zamku można zapisać cyframi rzymskimi następująco:
A. MLCCXVIII B. MCLXIX C. DCCLXXVIII D. MCCLXXVIII
3. Charakterystyczny kształt obiektu oraz data rozpoczęcia budowy dowodzą, że zamek powstał:
A. w starożytności. B. w średniowieczu. C. w dziewiętnastym wieku. D. współcześnie.

4. Rycerza krzyżackiego przedstawiono na ilustracji:

A.

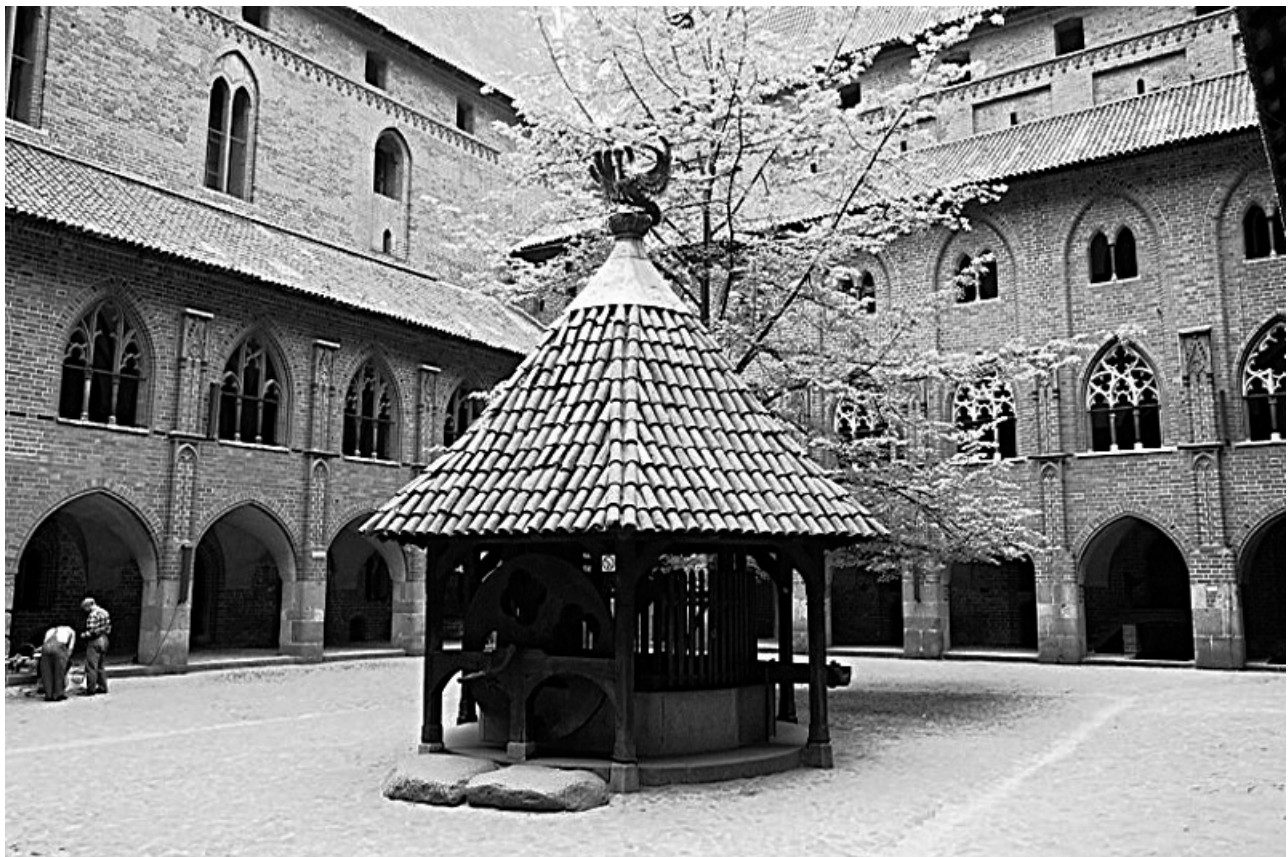
B.

C.

D.

Dziedziniec Zamku Wysokiego, współczesna fotografia;
http://www.zamek.malbork.com.pl/AL_Wysoki/foto4.htm

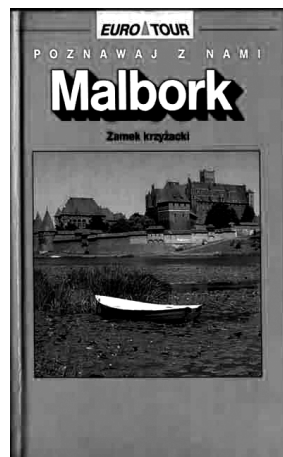
5. Na dziedzińcu zamku w Malborku znajduje się studnia, ponieważ wszyscy mieszkańcy musieli mieć dostęp do wody. Istnieje wiele frazeologizmów z wyrazem „woda”, np. *nabrać wody w usta*. Sformułowanie to oznacza:

- A. zamilknąć. B. napić się. C. smakować. D. kłamać.

6. Wskaż szereg z nazwami elementów, które możesz zobaczyć na pocztówce.

- A. Studnia, dziedziniec, krużganki. C. Ujęcie wody, atrium, tarasy.
B. Kran, podwórko, balkony. D. Pompa, ogród zimowy, werandy.

7. Ten przewodnik znajduje się w bibliotece szkolnej.

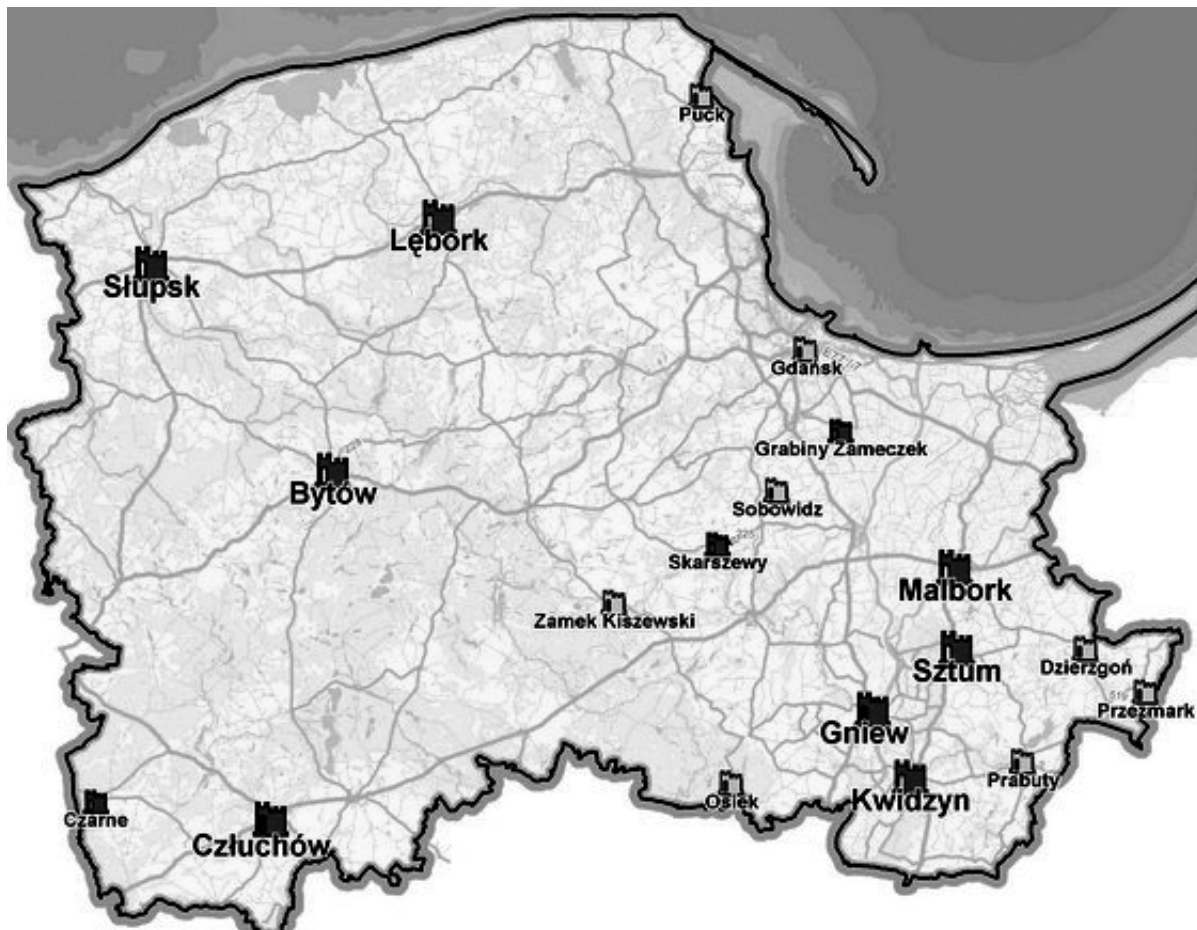
Znajdziesz go wśród książek:

A. historycznych.

B. o budowlach starożytnych.

C. przyrodniczych.

D. o zabytkach Polski.

http://www.wrotapomorza.pl/res/kultura/zamki/zamki3_mini_d1.jpg

8. Malbork leży na:

A. północ od Sztumu.

B. południe od Sztumu.

C. zachód od Sztumu.

D. wschód od Sztumu.

9. Jednosylabowych nazw miejscowości zaznaczonych na mapie jest:

A. 4.

B. 5.

C. 6.

D. 7.

Było oczywiste, że ja muszę prowadzić auto. [...] Nie stać mnie było na piękny samochód, ten przecież otrzymałem w podarunku, ale może lepiej by było nie mieć w ogóle samochodu niż takie brzydactwo? [...]

Nazajutrz w Malborku skierowałem od razu wehikuł na znajdujące się w pobliżu nad Nogatem pole namiotowe i camping turystyczny. [...] Na polu namiotowym stało już kilkanaście różnokolorowych namiotów [...].

Do zamku nie wolno było wchodzić bez przewodnika i dlatego wypadało nam trochę poczekać. [...] Z bliska zamek wyglądał imponująco. Stanowił ogromną czerwono-brunatną surową bryłę. Wysokie mury obronne opadały stromo w głęboką jak przepaść fosę, suchą teraz i porośniętą trawą, lecz ongiś wypełnioną wodą z rzeki. Za murami obronnymi piętrzyły się ściany zamkowych budowli, coraz wyższych i wyższych, zdających się sięgać nieba. [...]

Kiedyś zamek wyglądał jeszcze okazalej. Otaczał go najpierw pierścień wysokich murów i baszt Podzamcza, a te chronione były przez staw i rzekę Nogat. Po przebyciu murów fortecznych Podzamcza czekała przeszkoda w postaci murów obronnych Zamku Średniego i Wysokiego. Między Zamkiem Wysokim i Średnim także biegła przepaścista fosa o stromych ścianach, wysokich na kilka pięter. A za murami obronnymi stały ściany zamku i budowli zamkowych... [...]

Tymczasem zbliżyła się do nas zaaferowana pani [...]. Na rękawie miała opaskę z napisem: Przewodnik. — Ach, Boże! — powiedziała [...] do jednego z woźnych [...]. Może pan przeliczy wycieczkowiczów, bo mnie się chyba w głowie miesza. Dziś rano wprowadziłam do zamku wycieczkę złożoną z dwudziestu osób, a wyprowadziłam dwadzieścia dwie osoby. Przed chwilą wyszła wycieczka złożona z dwudziestu ośmiu osób. Głowę bym sobie dała uciąć, że weszło trzydzieści osób.

— To wszystko ze zmęczenia pokiwał głową woźny — Na początku wakacji u nas zawsze duży ruch.

Zbigniew Nienacki, *Pan Samochodzik i templariusze*, rozdz. 11

10. W przeszłości dostęp do zamku w Malborku utrudniały nie tylko mury obronne i baszty, ale też:

- A. fosa bez wody, staw i rzeka Nogat.
- B. fosa wypełniona wodą, staw i puste koryto rzeki Nogat.
- C. fosa wypełniona wodą, staw i rzeka Nogat.
- D. fosa bez wody, staw bez wody i rzeka Nogat.

11. W tekście opisano:

- A. mury obronne z fosą i basztami.
- B. Zamek Średni z murami obronnymi.
- C. Zamek Wysoki i Zamek Średni.
- D. cały zamek krzyżacki w Malborku.

12. Z tekstu wynika, że narrator opowiadanej historii podróżuje:

- A. rowerem.
- B. motorem.
- C. samochodem.
- D. pociągiem.

13. Zdanie „Stanowił ogromną czerwono-brunatną surową bryłę” zawiera:

- A. epitety.
- B. porównanie.
- C. wyrazy dźwiękonaśladowcze.
- D. przenośnię.

14. Z tekstu wynika, że opisane wydarzenia dzieją się:

- A. wiosną.
- B. latem.
- C. jesienią.
- D. zimą.

15. Z wypowiedzi przewodniczki wynika, że liczba zwiedzających, którzy weszli do zamku, była:

- A. mniejsza od liczby zwiedzających, którzy opuścili zamek.
- B. większa od liczby zwiedzających, którzy opuścili zamek.
- C. równa liczbie zwiedzających, którzy opuścili zamek.
- D. Nie da się tego określić.

16. Powyższy tekst pochodzi z:

- A. utworu literackiego.
- B. przewodnika turystycznego.
- C. podręcznika do historii.
- D. słownika historycznego.

17. Książkę Zbigniewa Nienackiego i przewodnik zaprezentowany w zadaniu 7 łączą:

- A. autor, zamek krzyżacki, Malbork.
- B. powieść przygodowa, rzeka Nogat, środek lokomocji.
- C. zamek krzyżacki, Malbork, rzeka Nogat.
- D. samochód, Malbork, zamek krzyżacki.

18. Zamek w Malborku zaczęto budować w roku 1278. Wtedy:

- A. Ameryka była już odkryta przez Kolumba.
- B. Kolumb dopłynął do Ameryki i nadał jej nazwę.
- C. Ameryka nie była jeszcze odkryta przez Kolumba.
- D. Ameryka została podbita przez Europejczyków.

W grudniu 1997 roku zamek w Malborku został wpisany na listę światowego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego UNESCO — Organizacji Narodów Zjednoczonych do Spraw Oświaty, Nauki i Kultury. Jest to jeden z najcenniejszych zabytków gotyckiej architektury obronnej w Europie i na świecie.

19. Od wpisania Zamku Krzyżackiego w Malborku na listę UNESCO minęło:

- A. 21 lat.
- B. 13 lat.
- C. 12 lat.
- D. 11 lat.

20. Jesteś klasowym skarbnikiem. Masz napisać e-mail, w którym zamówisz bilety dla swojej klasy, ponieważ planujecie odwiedzić zamek w Malborku. Do którego działu muzeum napiszesz?

- A. Dyrekcja muzeum — sekretariat@zamek.malbork.pl
- B. Kasa biletowa muzeum i rezerwacja — kasa@zamek.malbork.pl
- C. Informacja muzeum — info@zamek.malbork.pl
- D. Dział Edukacji — edukacja@zamek.malbork.pl

21. Pięcioosobowa rodzina Kowalskich (rodzice i troje dzieci) chce kupić bilety do muzeum zamkowego w Malborku. Wybierz najtańszą dla nich ofertę i oblicz, ile wtedy zapłacą. Zapisz wszystkie obliczenia.

Bilety indywidualne	Godziny 10.00–15.30	Godziny 15.45–16.30
Bilet normalny	25 zł	20 zł
Bilet ulgowy	19 zł	12,50 zł

Bilety rodzinne	Godziny 10.00–16.30
Rodzina 3-osobowa	63,00 zł
Rodzina 4-osobowa	82,00 zł
Rodzina 5-osobowa	101,00 zł
Rodzina 6-osobowa	120,00 zł

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Odpowiedź. Najtańszą ofertą jest zakup

Kowalscy zapłacą zł.

22. Twoja klasa wróciła z wycieczki do Malborka. Zrobiliście mnóstwo ciekawych zdjęć i przygotowaliście wystawę dla uczniów innych klas, żeby ich zachęcić do odwiedzenia najsłynniejszego krzyżackiego zamku. Napisz w imieniu klasy zaproszenie na otwarcie tej wystawy.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zlokalizowany na prawym brzegu Nogatu zespół zamkowy stanowi rozległy kompleks o powierzchni około 25 ha. W jego skład wchodzi: **Zamek Wysoki**, **Zamek Średni**, a także **Przedzamcze**, zwane również Zamkiem Niskim. Wzniesiony na rzucie prostokąta o przybliżonych wymiarach $51\text{ m} \times 61\text{ m}$ z wewnętrznym dziedzińcem, Zamek Wysoki pełnił funkcję siedziby komtura i dwunastu braci zakonnych.

23. Oszacuj, jaką część całego kompleksu zamkowego zajmuje Zamek Wysoki.

.....

.....

.....

.....

.....

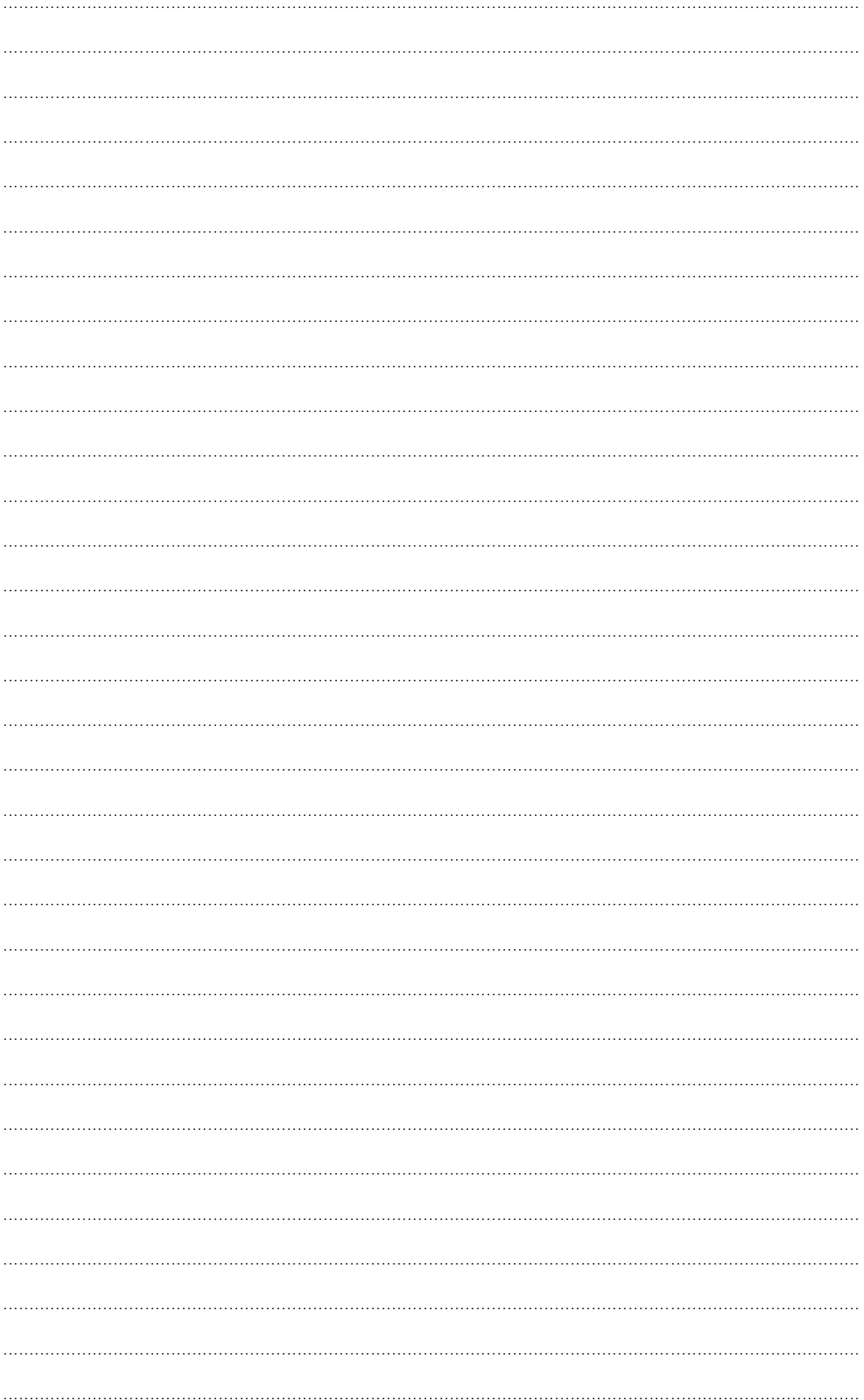
.....

.....

.....

24. Sformułuj dwie — twoim zdaniem — najważniejsze zasady właściwego zachowania podczas zwiedzania kompleksu muzealnego w Malborku, obiektu wpisanego na listę światowego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego UNESCO.

- A.
- B.

KLUCZ ODPOWIEDZI

Zadania zamknięte — za każde zadanie zamknięte (1 pkt)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
B	D	B	D	A	A	D	A	B	C	D	C	A	B	C	A	C	C	D	B

Zadania otwarte — kryteria

Zadanie 21 (3 pkt)

I. Uczeń ustalił koszt zakupu biletów w każdej z ofert. (2 pkt)

Bilety indywidualne w godz. 10.00–15.30: $2 \cdot 25 + 3 \cdot 19 = 107$ [zł]

Bilety indywidualne w godz. 15.45–16.30: $2 \cdot 20 + 3 \cdot 12,5 = 77,50$ [zł]

Bilety rodzinny: 101 zł

II. Uczeń wybrał najtańszą ofertę i zapisał odpowiedź. (1 pkt)

Najtańszą ofertą jest zakup biletów indywidualnych w godz. 15.45–16.30. Kowalscy zapłacą 77,50 zł.

Uwaga. Jeśli uczeń popełni błąd rachunkowy w części kryterium I, a odpowiedź będzie adekwatna do jego obliczeń, to przyznajemy punkt za kryterium II.

Zadanie 22 (3 pkt)

I. Uczeń napisał zaproszenie zawierające podstawowe informacje: Kto? Kogo? Na co? Kiedy? Gdzie? (1 pkt)

Np. *Serdecznie zapraszamy całą społeczność uczniowską na otwarcie wystawy fotografii z wycieczki naszej klasy do Malborka. Otwarcie wystawy nastąpi 1 czerwca o godzinie 10.00 w sali nr 5.*

Klasa VI A

Uwaga. Jeśli uczeń napisał zaproszenie, nie podając którejs z informacji: Kto? Kogo? Na co? Kiedy? Gdzie? otrzymuje 0 pkt za kryterium I.

II. Uczeń użył przynajmniej jednego zwrotu charakterystycznego dla zaproszenia. (1 pkt)

np. *Serdecznie zapraszamy*

Uwaga. Jeśli uczeń napisał zaproszenie, nie podając zwrotu charakterystycznego dla zaproszenia, otrzymuje 0 pkt za kryterium II.

III. Uczeń przestrzegał norm językowych; dopuszcza się jeden błąd. (1 pkt)

Uwaga. Jeśli uczeń nie przestrzegał norm językowych; popełnił co najmniej dwa błędy otrzymuje 0 pkt za kryterium III.

Zadanie 23 (4 pkt)

I. Uczeń ustalił metodę obliczenia powierzchni zajmowanej przez Zamek Wysoki. (1 pkt)

II. Uczeń dobrał metodę ustalenia, jaką część powierzchni całego kompleksu stanowi Zamek Wysoki. (1 pkt)

III. Uczeń poprawnie zamienił jednostki. (1 pkt)

IV. Uczeń wykonał poprawne rachunki. (1 pkt)

$$51 \cdot 61 = 3111 \text{ [m}^2\text{]} = 0,3111 \text{ [ha]}$$

$$0,3111 : 25 = 0,012$$

Uwaga. Jeśli uczeń rozwiąże zadanie poprawnie, ale nie zapisze odpowiedzi, otrzymuje maksymalną liczbę punktów.

Zadanie 24 (2 pkt)

I. Uczeń podaje dwie najważniejsze zasady właściwego zachowania się w czasie zwiedzania obiektu wpisanego na listę światowego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego UNESCO. (1 pkt)

W muzeum nie wolno niszczyć zabytków. Nie wolno oddalać się od grupy. Należy się zachowywać zgodnie z regulaminem muzeum. Obiekt wolno zwiedzać wyłącznie z przewodnikiem. Wolno odpoczywać w miejscach do tego wyznaczonych. Należy się zachowywać odpowiedzialnie.

II. Uczeń formułuje zasady poprawnie pod względem językowym (używając czasowników modalnych: *trzeba, należy, powinno się* lub form 2. osoby trybu rozkazującego czasowników, np. *wchodź, nie oddalaj się*). (1 pkt)

Zadanie 25 (8 pkt)

I. Uczeń pisze na temat, tzn. opisuje przedstawioną fotografię. (1 pkt)

II. Uczeń wyodrębnia i nazywa charakterystyczne elementy przedstawione na opisywanej fotografii (minimum 5 elementów). (1 pkt)

III. Uczeń stosuje wszystkie wyrazy podane w poleceniu. (1 pkt)

IV. Uczeń sytuuje w przestrzeni fotografii opisywane elementy (np. używa sformułowań: *na pierwszym planie, w tle*). (1 pkt)

V. Uczeń wyraża opinię na temat fotografii. (1 pkt)

VI. Uczeń pisze poprawnie pod względem językowym (unika powtórzeń, wykorzystuje synonimy takich czasowników, jak *jest, widnieje, znajduje się*); dopuszcza się 3 błędy. (1 pkt)

VII. Uczeń pisze poprawnie pod względem ortograficznym (bierze się pod uwagę wszystkie zasady ortograficzne poznawane przez ucznia w szkole podstawowej — zgodnie z klasyfikacją stosowaną na szkoleniach kandydatów na egzaminatorów); dopuszcza się 3 błędy. (1 pkt)

VIII. Uczeń pisze poprawnie pod względem interpunkcyjnym; dopuszcza się 3 błędy. (1 pkt)

Uwagi.

1. Uczeń może wyobrażać sobie obraz w kolorze, ale nie musi tego robić.

2. Jeśli tekst liczy mniej niż połowę wyznaczonego miejsca, przyznajemy tylko punkty w kryteriach I-V.

3. Jeśli uczeń nie potrafi wyznaczyć granic zdania (słowotok), w kryteriach VI oraz VIII otrzymuje 0 punktów.

KARTOTEKA SPRAWDZIANU „ZAMEK W MALBORKU”

Standardy wymagań

Zadania	Badane czynności ucznia Uczeń:	Numer standardu	Typ zadania	Liczba punktów
1.	rozpoznaje charakterystyczne cechy tekstu	1.1.	WW	1
2.	posługuje się kategoriami czasu	3.1	WW	1
3.	odczytuje informację podaną w tekście	1.1.	WW	1
4.	rozpoznaje charakterystyczne cechy rycerza krzyżackiego	3.6.	WW	1
5.	wnioskuje na podstawie opisu zjawiska mającego charakter prawidłowości	3.7.b	WW	1
6.	odczytuje dane z tekstu źródłowego, odpowiada na proste pytania z nimi związane	1.4.	WW	1
7.	wskazuje źródło informacji	4.1.	WW	1
8.	odczytuje dane z mapy	1.4	WW	1
9.	wykorzystuje w sytuacjach praktycznych własności elementów środowiska i stosuje je do rozwiązania problemu	5.5.	WW	1
10.	odpowiada na pytania związane z tekstem	1.4.	WW	1
11.	odczytuje dosłowne znaczenie podanych informacji	1.1.	WW	1
12.	odpowiada na pytania związane z tekstem	1.4.	WW	1
13.	rozpoznaje rodzaj środka stylistycznego zastosowanego w tekście	1.2.	WW	1
14.	odczytuje informację podaną w tekście	1.1.	WW	1
15.	analizuje otrzymane wyniki	3.9	WW	1
16.	na podstawie cech charakterystycznych dla danego tekstu nazywa jego rodzaj	1.1.	WW	1
17.	rozpoznaje cechy charakterystyczne obiektów przyrodniczych, elementów środowiska, wskazuje podobieństwa	3.6.	WW	1
18.	posługuje się kategoriami czasu i przestrzeni w celu porządkowania wydarzeń	3.1	WW	1
19.	oblicza upływ czasu między wydarzeniami	3.1.c	WW	1
20.	wykorzystuje w sytuacjach praktycznych własności elementów środowiska i stosuje je do rozwiązania problemu	5.5.	WW	1
21.	wykonuje obliczenia dotyczące pieniędzy	5.3.g	RO	3
22.	formułuje zaproszenie, świadomie dobierając słowa; przestrzega norm językowych	2.2. 2.3.	KO	3
23.	wykonuje obliczenia dotyczące powierzchni	5.3.b	RO	4
24.	zna zasady właściwego zachowania się w obiekcie wpisanym na listę światowego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego UNESCO; pisze poprawnie pod względem językowym	5.8.	KO	2
25.	opisuje fotografię; pisze tekst poprawny pod względem kompozycyjnym, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym	2.1.	RO	8